

Berit Nilsson

Åboland

FÖRR OCH NU
1920-2001

Boken är i huvudsak skriven
för våra barn och barnbarn
och min brors barn, barnbarn
och barnbarnsbarn
som fått växa upp och kommer
att växa upp här på Åboland.
Och givetvis också för mina syskon.

Affärn

Berit, Gunilla och Vivian 1955

Affären byggdes 1935-36

1936-1946	Frida & Bertil Baaz Föreståndare: Allan Hedlund
1946-1954	Linnea & Oscar Hansson Barn: Lars-Göran (1946), Margaretha (1949)
1954-1961	Anna & Otto Alfredsson Biträde: Berit Alfredsson
1961-	Berit & Bengt Nilsson Barn: Morgan (1964), Thord (1970)

1935 byggde Bertil Baaz affären på ofri grund på pappas mark. Det var också i huvudsak pappa som stod för bygget. I första våningen blev det affär med lager. I halva källaren fanns det plats för dricka och lite annat som inte behövde torr luft. Andra halvan som inte var helt utgrävd (jordgolv) användes till ved och koks förråd till pannan som också fanns i källaren. I andra våningen som byggdes några år senare fanns två rum och kök med vedspis och diskbänk med kallt vatten från källan i trädgården. Över lagret blev det en stor balkong. 1939 grävde pappa grop till bensintank för Baaz. Den fungerade nog inte så länge, det blev ju bensinstopp det året på grund av kriget, för jag har inget minne av den.

1946 övetog Oscar (1909–2000, från Barhult) affären. Samtidigt köpte han tomten av pappa som sedan har utökats en gång 1958. De hade den i åtta år men under den tiden gjordes inga förändringar av huset. 1954 köpte mor och far affären och jag började jobba här efter ett år som hårfrisörskeelev i Munkedal.

före 1954

Före 1971 var ingången till bostaden på denna sidan huset. Det lilla röda uthuset som syns till höger hade Oscar som förråd och det sista hade han det som garage. På baksidan fanns också utedasset.

efter 1958

1956-58 byggde pappa ett sovrum ovanpå lagret i stället för balkongen. Han gjorde också ett litet rum där vi hade tvättställ med kallt vatten och samtidigt ett ganska enkelt WC i källaren.

Han byggde också garage 1957-58 där vi också hade plats för många olika sorters fodervaror. 1968 gjorde Bengt i ordning ett rum ovanpå med en liten kokvrå men i dag används det bara till förvaringsutrymme.

1975 gjorde han i ordning ett kylrum till vänster om garagedörren. Vi hade då bara ett mindre kyl inne i affären.

1961 övertog Bengt (f. 1932, från Staen) och jag affären. Vi köpte 1966 efter att ha hyrt i fem år. Bengt jobbade under alla år som snickare på olika byggen. Efter 1966 har han gjort om det mesta i huset. Källaren kom först med utgrävning till normal höjd och gjutning av golv i hela källaren. Vi köpte ny panna för ved eller olja. Det blev också tvättstuga med tvättmaskin och ny vattenledning från kallkällan. 1969 flyttade vi köket till ett av rummen och gjorde ett riktigt badrum med WC. Nu hade vi ju också varmvatten. 1971 byggde han till så att vi fick ny ingång på baksidan, ny trappa upp och ett rum till i andra våningen. Även affären blev mycket större och i källaren blev det ett stort allrum.

Efter 1971

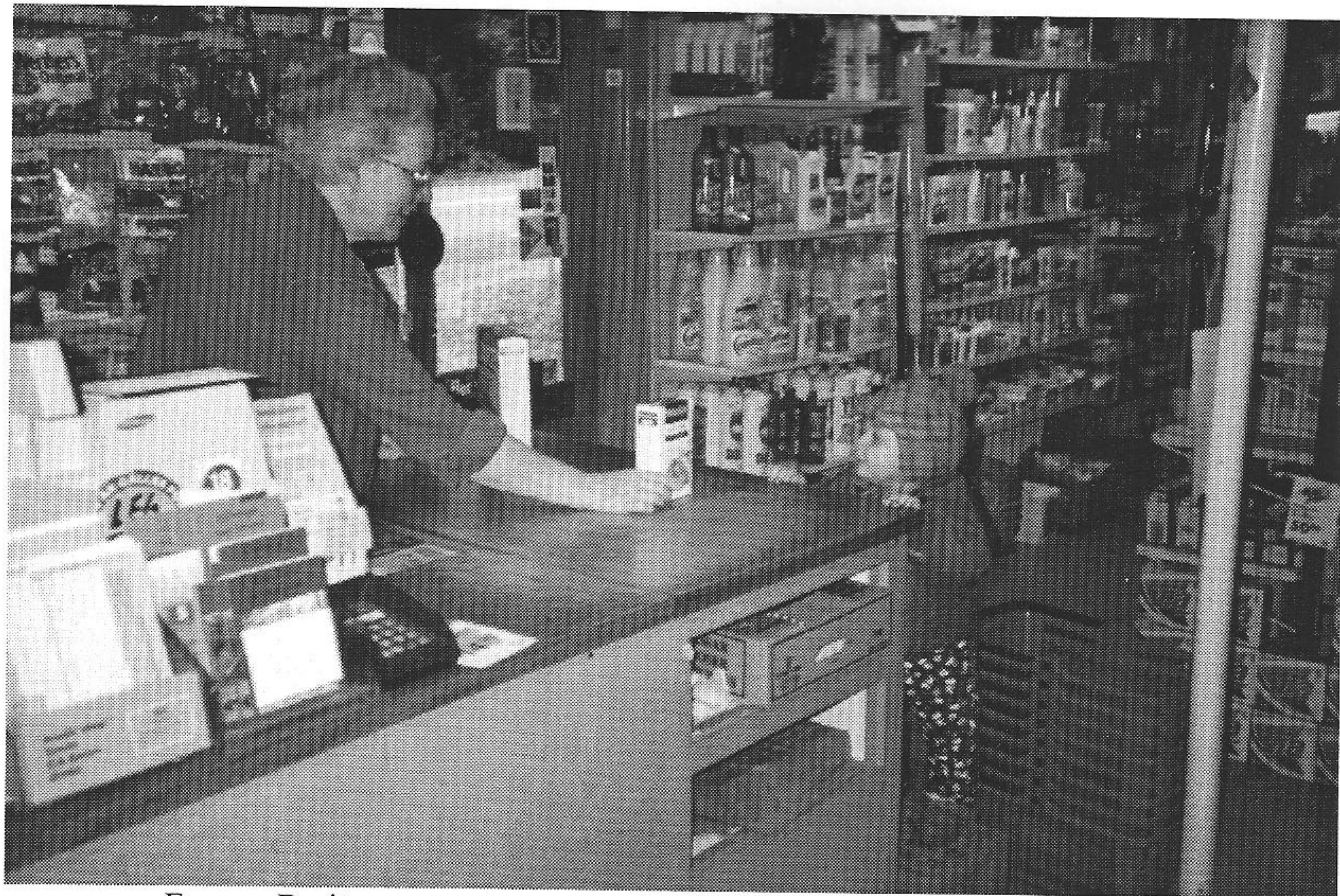
1979 byggde han till igen, men bara i ett plan, för affären med kylrum och källare.

1985-86 byggde Bengt verkstadsgaraget. 1998 satte han och Thord in vedpanna med fläkt och Thord använder det mest när han lagar sina traktorer och maskiner.

Så här såg det ut inne i affären 1955. Då handlade man allt över disk och vi fick hämta varje vara som kunden beställde. Här är uppställningen på fotografen Cecilias begäran. Berit och Erland (USA) som expediter. Otto och Ellen (kusin) som kunder. Då var det mesta i lösvikt, t.ex. kaffe, socker, gryn, ärter, bönor, potatismjöl, sirap, jäst och snus, som vi fick i femkilos vaxade lådor.

Farmor Berit

Gabirella

Och så här ser det ut år 2000. Få varor är numera i lös vikt.

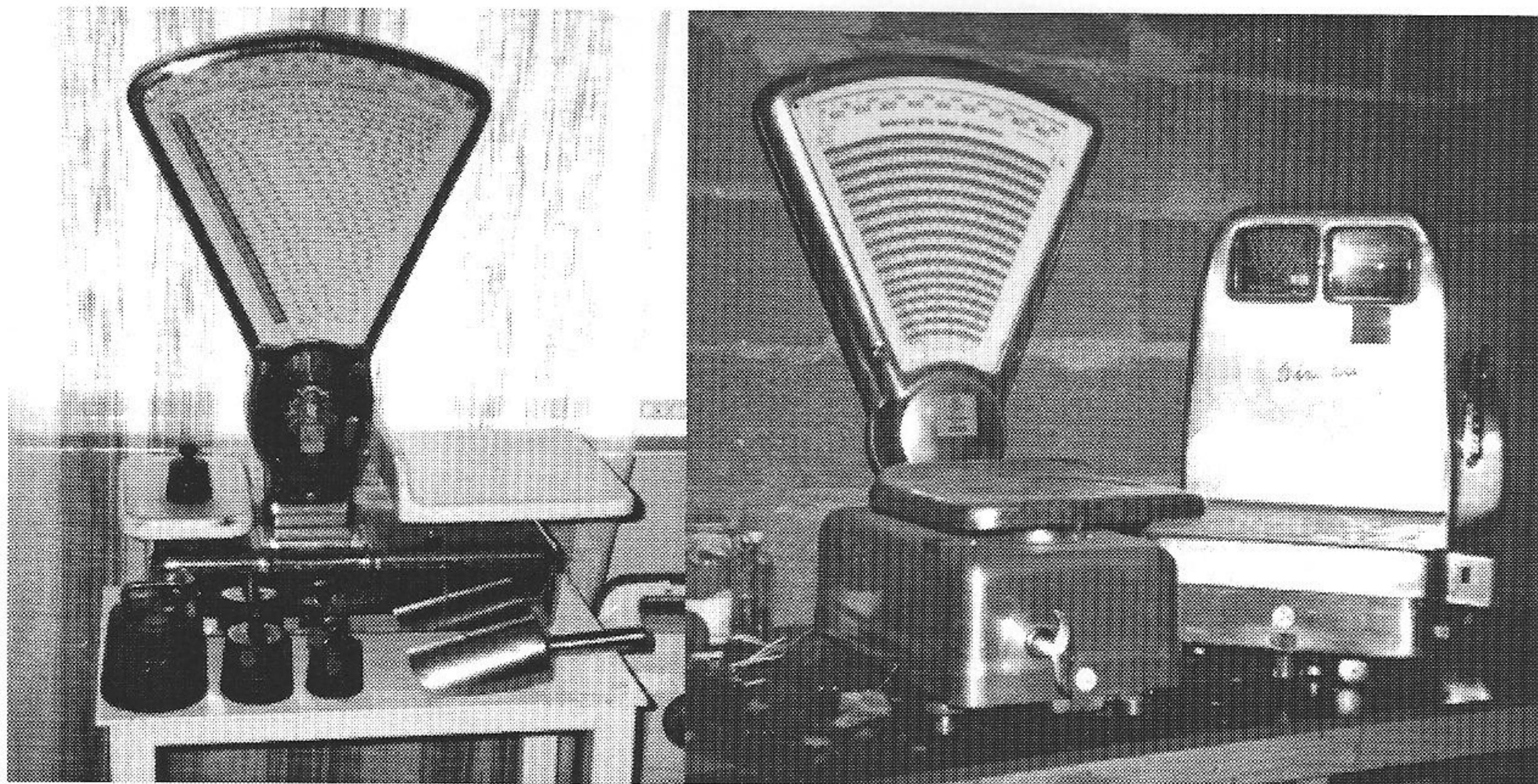

1956-57. OBS låddisken bakom mig. Den har vi fortfarande kvar ute på lagret. Den är bra till förvaringsplats men kanske mest för att det var roligt att bevara något av det gamla.

1971 när vi byggt till och plockat bort trappan till andra våningen, satt in två kyl, frys och diskbänk, tvättställ och WC och därmed tillfredsställt hälsovårdsnämndens önskningar kunde vi 1972 plocka bort den riktiga lanthandelsdisken och göra om till snabbköp.

Allting vägdes på den enkla vågen till vänster som varit med från affärens början. Den hade olika vikter till motvikt: 0,5 kg, 1 kg, 2 kg, 5 kg, 10 kg. I dag är allting - utom frukt, ost, grönsaker och pålägg - paketerat och datummärkt och vågen har genom åren ersatts med nyare, t.ex. den i mitten behövs det inga vikter till. Man vrider i stället på det lilla handtaget framtill, $\frac{1}{2}$ varv för varje kilo. Den är krönt för sista gången 1986. Den till höger är elansluten och kilopriset för varan ställs in med två spakar till höger.

Skopan på vänster bild användes till alla varor som såldes i lös vikt (dock ej till snuset).

På magasinet hade vi denna decimalvågen - troligen också sedan affärens början - som vi vägde foder m.m. på. Även kunder ville komma och väga sig. Då fanns ju inga badrumsvågar. Men den är inte använd på de sista 25 åren. Vikterna var $\frac{1}{2}$ hg, 1 hg, 2 hg, $\frac{1}{2}$ kg, 1 kg, 5 kg, 10 kg, men på denna vågen var $\frac{1}{2}$ hg = $\frac{1}{2}$ kg, 1 hg = 1 kg, 2 hg = 2 kg, $\frac{1}{2}$ kg = 5 kg o.s.v. Därav namnet decimalvåg.

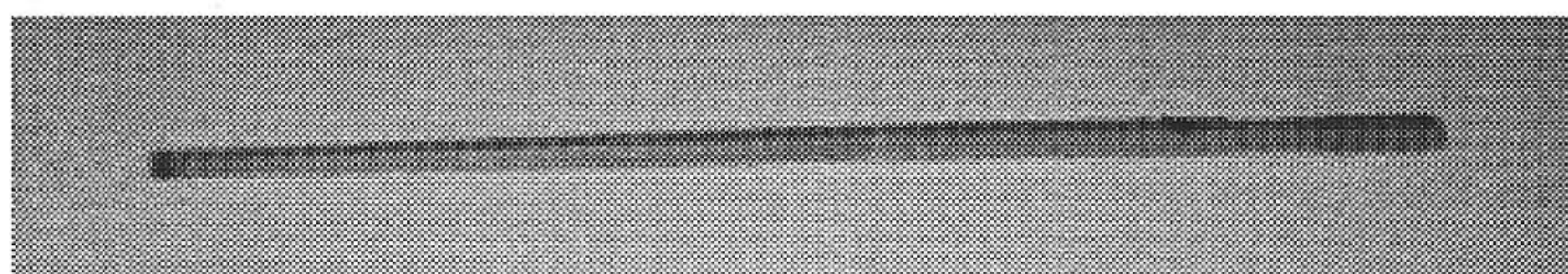
Den fyrkantiga lådan till höger fick vi med 5 kg rapésnus i. På etiketten från 50-talet står 5 kg, c:a pris 73:- = 73 öre för 50 gr ($\frac{1}{2}$ hg) mot i dag (år 2001) 19:90.

På 50-talet och 10-15 år framåt fick vi åka till Dingle eller Uddevalla, vartannat år, med decimalvågen, alla olika vikter, 1-liters- och 2-litersmått till bensen och $\frac{1}{2}$ -meters längdmåttet. De kontrollerade så att allt hade rätt vikt och längd. Och så satte de en ny stämpel på varje grej. Det kallades omkröning.

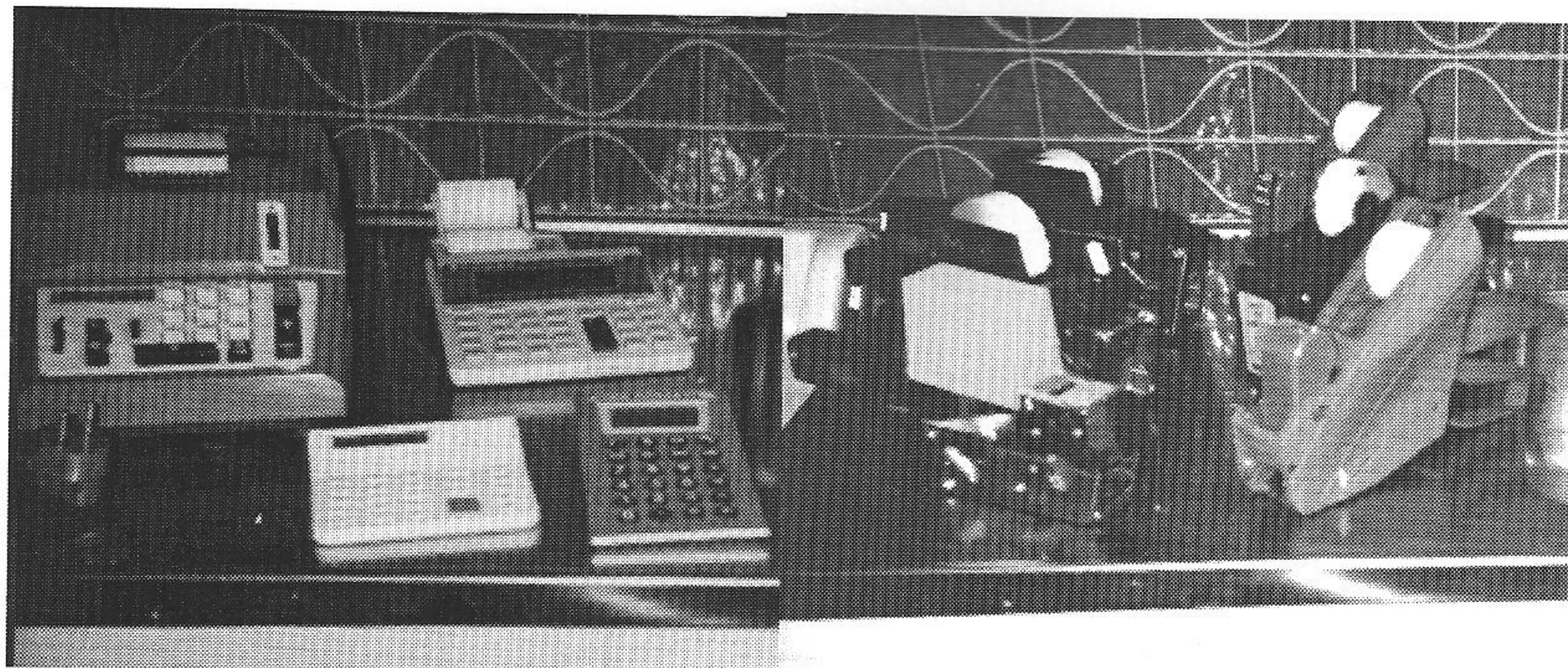
Sedan började de åka runt i stället och kontrollera. Det gör de fortfarande men nu är det bara de två vågarna som får ett nytt märke vartannat år för de andra grejerna används ju inte längre.

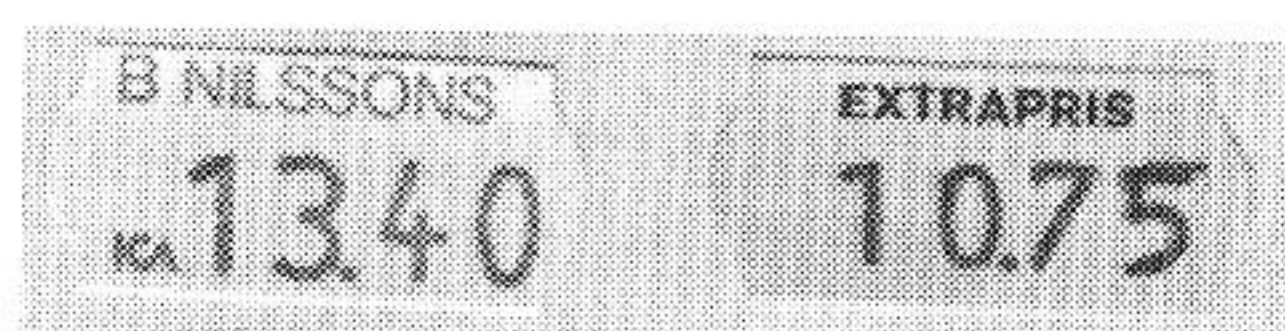
Denna snusdosa är troligen från början av 60-talet. Kjell Olsson hittade den när han bröt upp golvet och skulle renovera köket. Nils har nog lagt den där när han hjälpte pappa 1961 eller 1964. På banderollen står det tryckt $\frac{1}{2}$ hg = 80 öre.

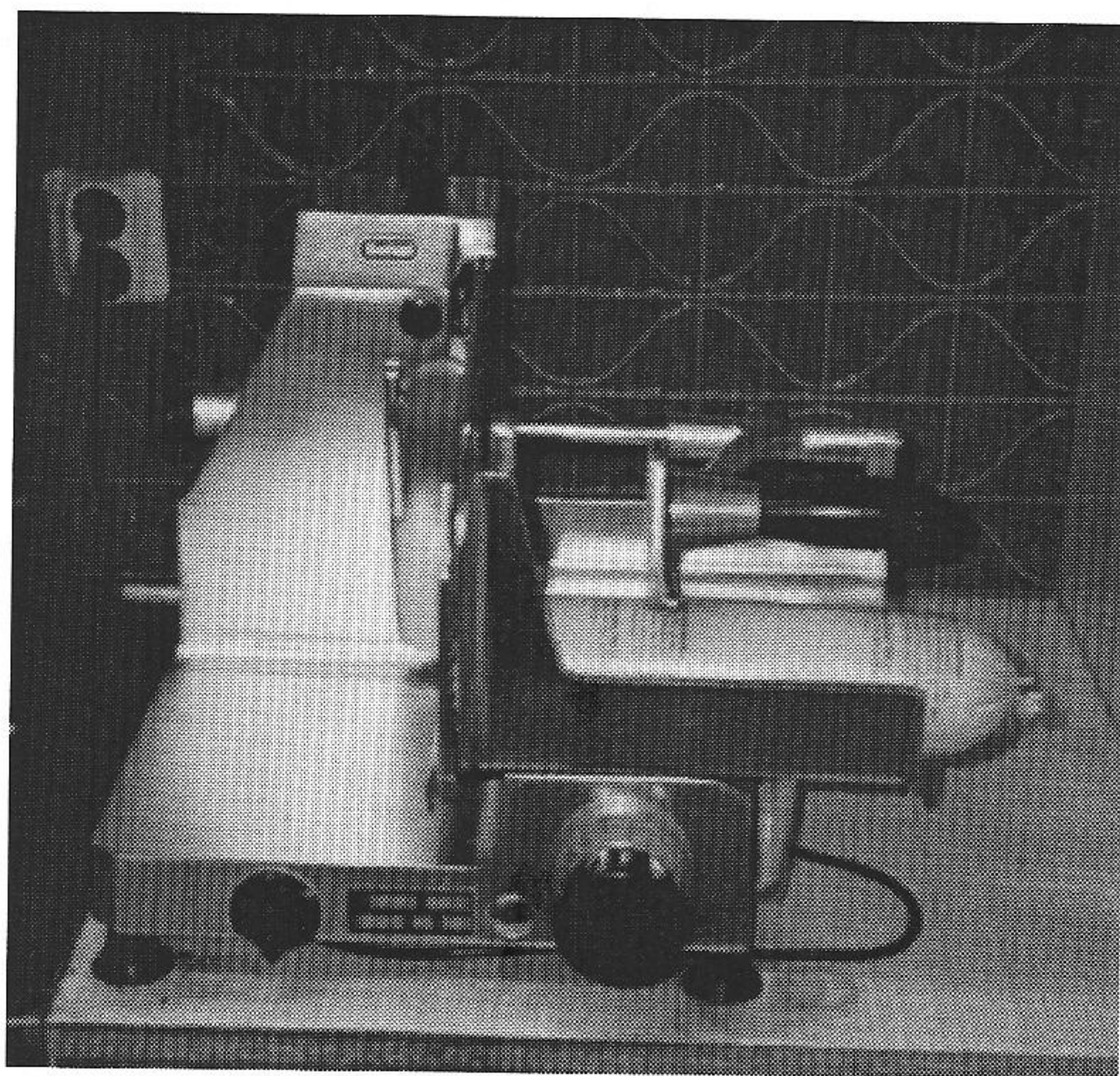
$\frac{1}{2}$ meters längdmått som vi använde till att mäta med när vi sålde lakan- och örgnottsväv, flanel, bomullstyger, gardiner, spets, vaxduk m.m. I dag används den bara till att mäta elsladd och gardinspiral.

Före dessa räknemaskiner fanns också en stor klumpig med handtag som man fick dra i mellan varje summa man slagit in. Men man använde ju ändå mest papper och blyertspenna och räknade i huvudet. Sedan blev det elektrisk men lika stor. Nu är det bara små maskiner och miniräknare som går på batteri.

Det första när vi hade affären var det vanligt att man skrev priset direkt på varan. Sedan blev det prislappar framför på hyllan eller på varje vara. Även på prislapparna skrev man för hand. Men i början på 70-talet köpte vi prismärkare som ju också blivit lite modernare med åren.

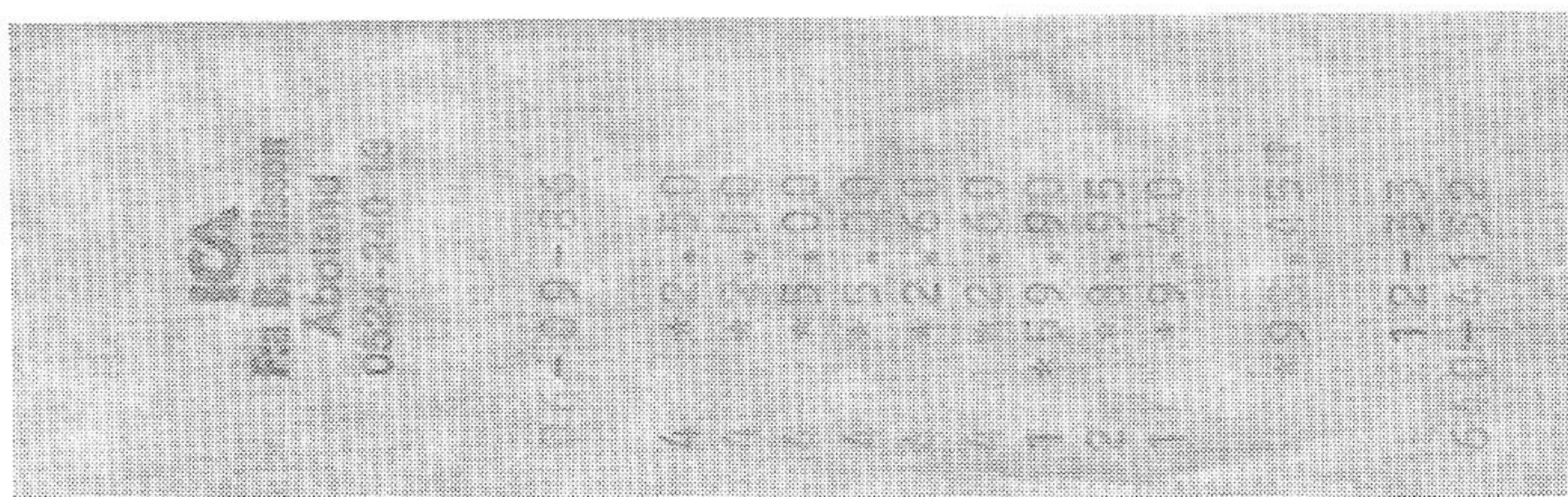

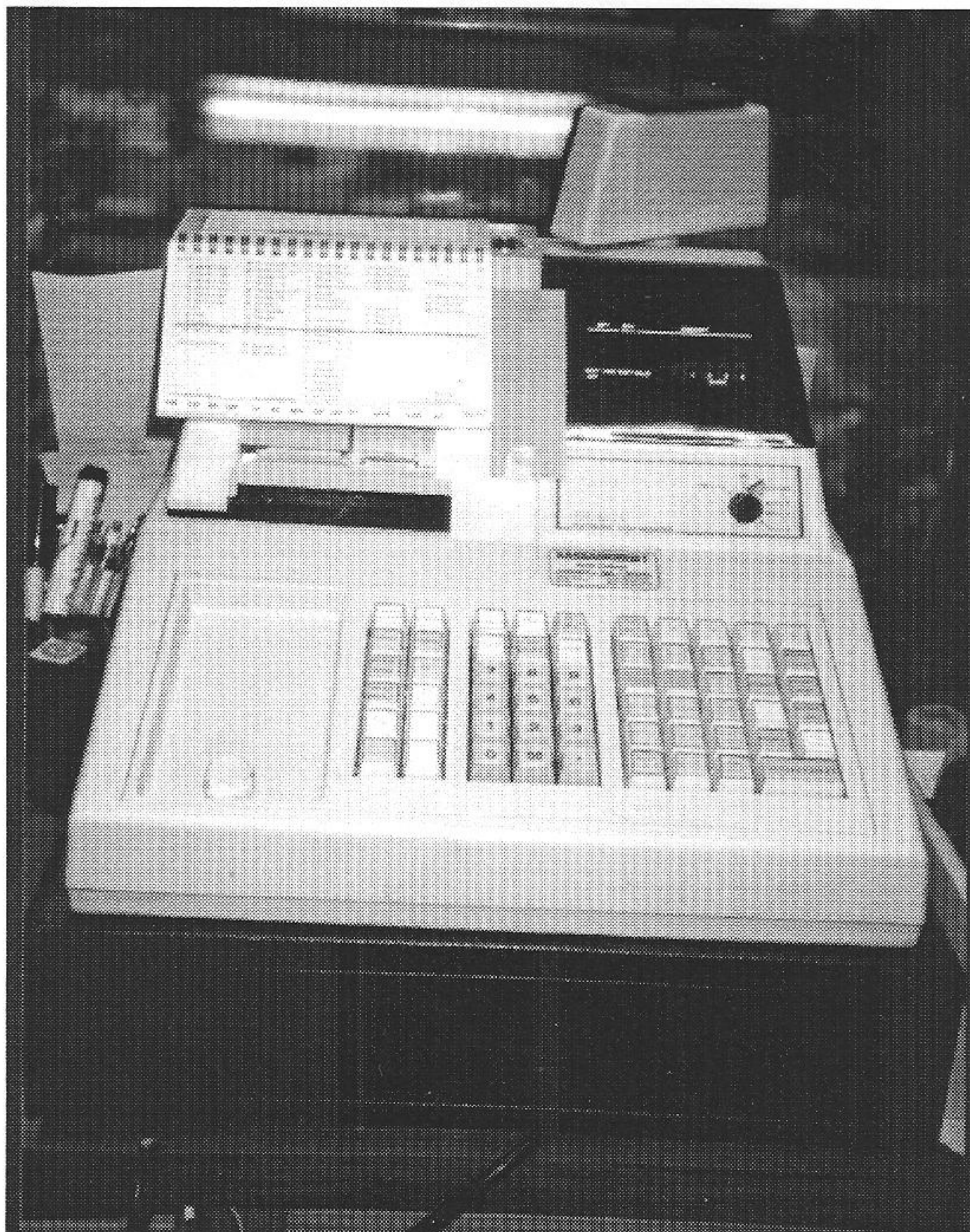
Skärmaskin till pålägg fanns när vi kom hit, en liten som man vevade för hand, men vi köpte en elektrisk 1959 och sedan en nyare i mitten på 80-talet.

Den kassaapparaten som fanns här 1954 hade inte knappar utan små spakar som man fick dra till önskad summa. Två spakar för kronor och två för ören. Den gick inte högre än till 99:99. Den vi hade därefter hade knappar och så hade även den vev, men kunde inte heller den ta någon högre summa. Den gick heller inte att räkna ihop på, utan man slog bara in slutsumman. Skulle det någon gång förekomma att en kund skulle betala mer än 99:99 fick man slå in två gånger.

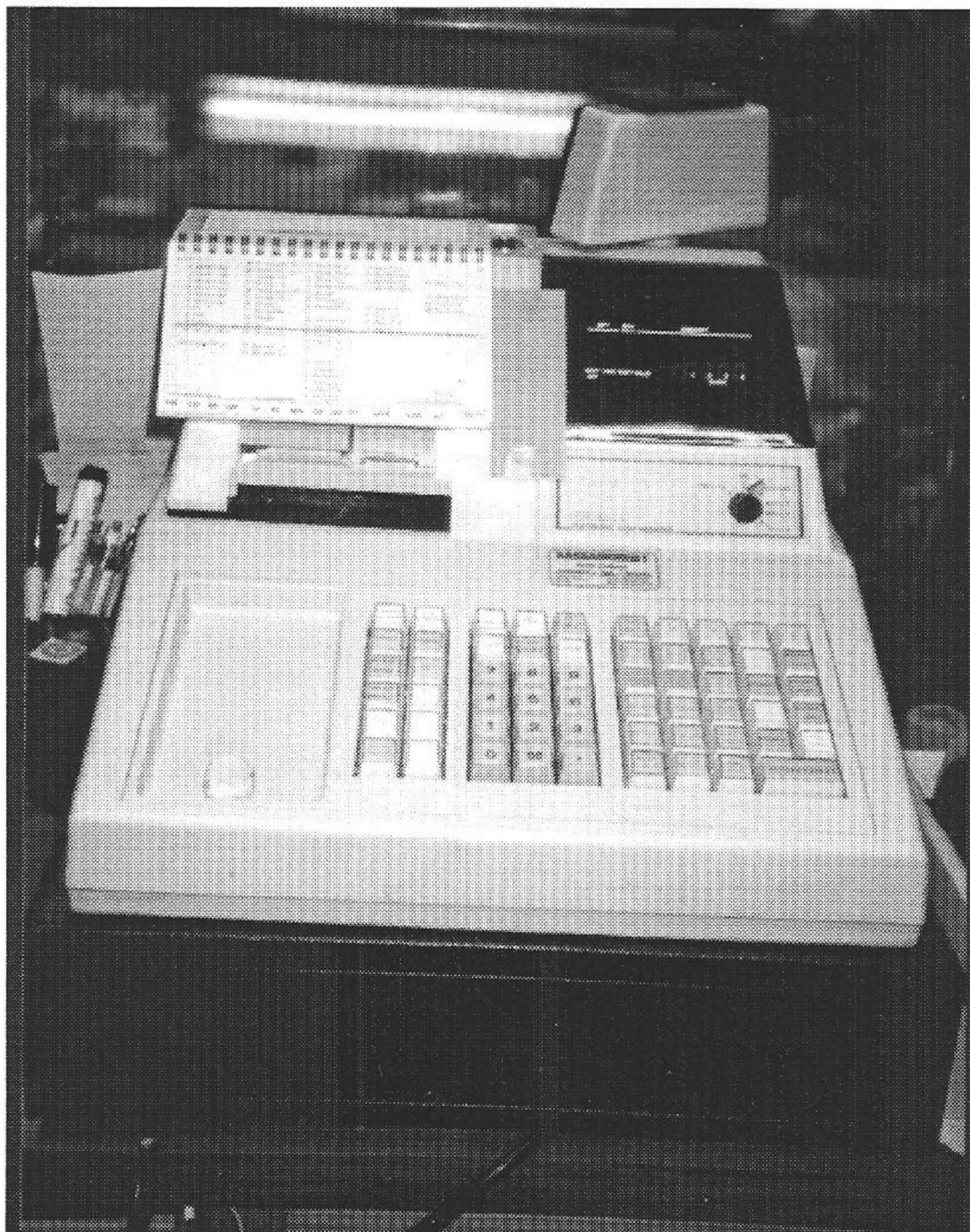
Dessa två apparater är elanslutna men har också vev i reserv. Den vänstra, med 45 knappar för priset, köpte vi i slutet på 60-talet. Den till höger kom lite senare och var modernare med tio knappar så som i dag.

Vi har i dag inte de allra modernast med data och streckkodsläsare men den specificerar olika varor och vi kan programmera in 200 olika varunummer och så kan vi slå in summan 999.999:99.

TIO		
ABTILANDS LANTHANDEL		
TEL. 0524 24013		
DATUM	'00.03.14	MAN
Mjlk 2 sten	*13.20	
Fil	*7.70	
Smör 500 g	*22.20	
Gräddfil	*7.60	
Strö 2 kg	*19.90	
Ägg 12 st	*19.60	
Köks 1x2 st	*15.20	
Lunns	*29.60	
GR glass 0,5	*11.00	
Pripps burk	*8.50	
Lättel 0,33	*4.00	
Krydda nr 7	*17.90	
Blaa	*10.90	
Barnmat nr 1	*5.30	
Summa	*194.00	
KORT	*194.00	
BILANSER 1	*80.07340	
110 14,21	0000	

Vi har i dag inte de allra modernast med data och streckodsläsare men den specificerar olika varor och vi kan programmera in 200 olika varunummer och så kan vi slå in summan 999.999:99.

TCA			
ADRIANO LANTIERO			
TEL. 0524 24013			
	DATUM '00.07.14	MAN	
Mjlk 2 sten	*13.20		
Fil	*7.70		
Smör 500 g	*22.20		
Gräddfil	*7.60		
Strö 2 kg	*19.90		
Ägg 12 st	*19.60		
Köks 1x2 st	*15.20		
Lunns	*29.30		
GR glass 0,5	*11.00		
Pripps burk	*8.50		
Lättel 0,33	*4.00		
Krydda nr 7	*17.90		
Bjau	*10.90		
Barnmat nr 1	*5.30		
Summa	*194.00		
KDIRT	*194.00		
PLINSE 1	*80.07340		
TID 14:21			0000

Skandinaviska Enskilda Banken

MUNKEDAL TFN 0524-120 25

Ort, datum

Betala mot denna check

kronor		kronor	
till		Kassakvittens	
Underskrift			
Kontohavare		Kontonummer	Checknummer
BENGT NILSSON		>17 5162 00 079 08	+0457 391<

~~0457391~~

LEGITIMATION

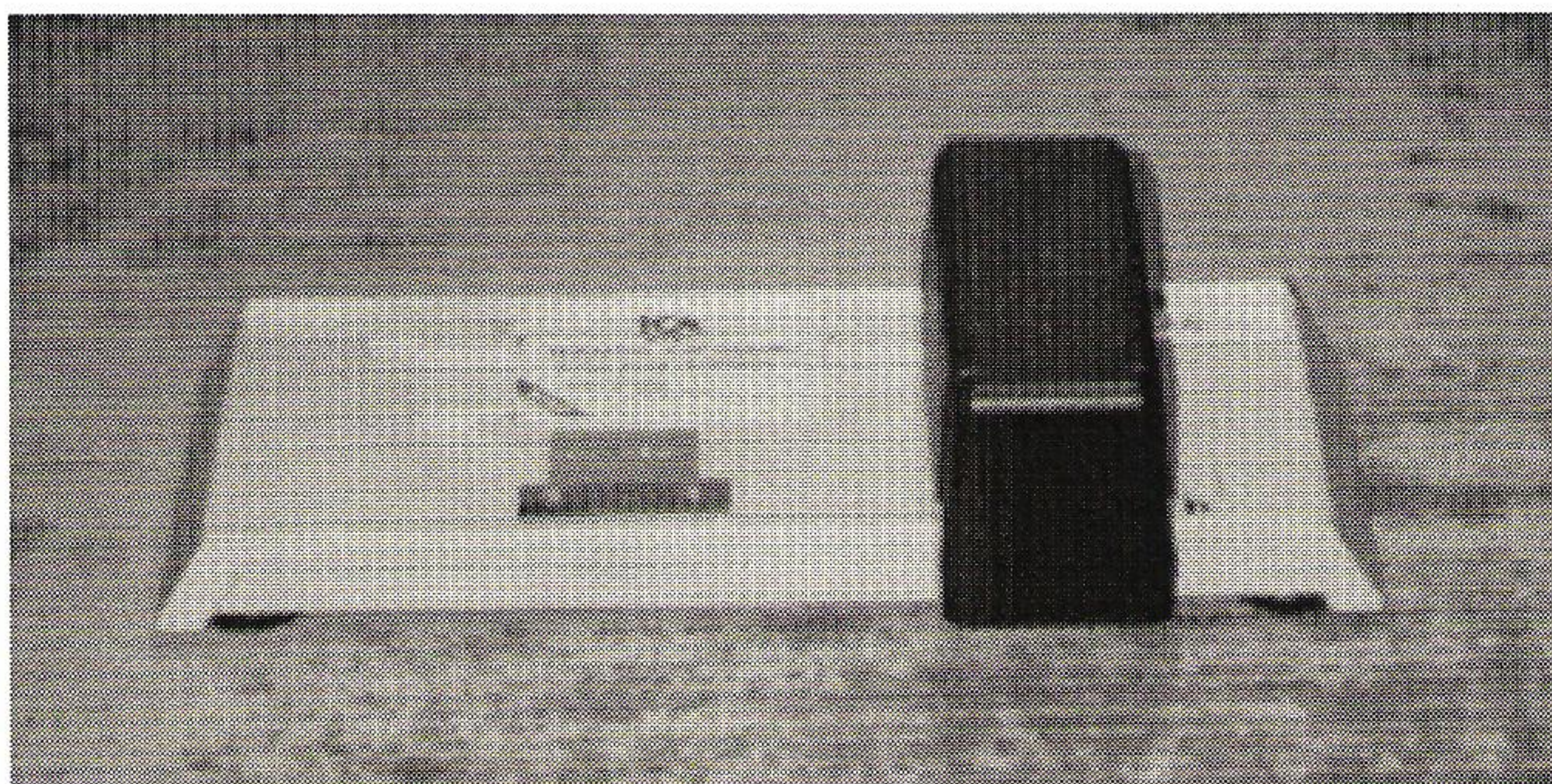
ID-kort nummer	Sign.
PRID-kort nummer	Sign.
Körkort nummer	Sign.

BANKENS NOTERINGAR

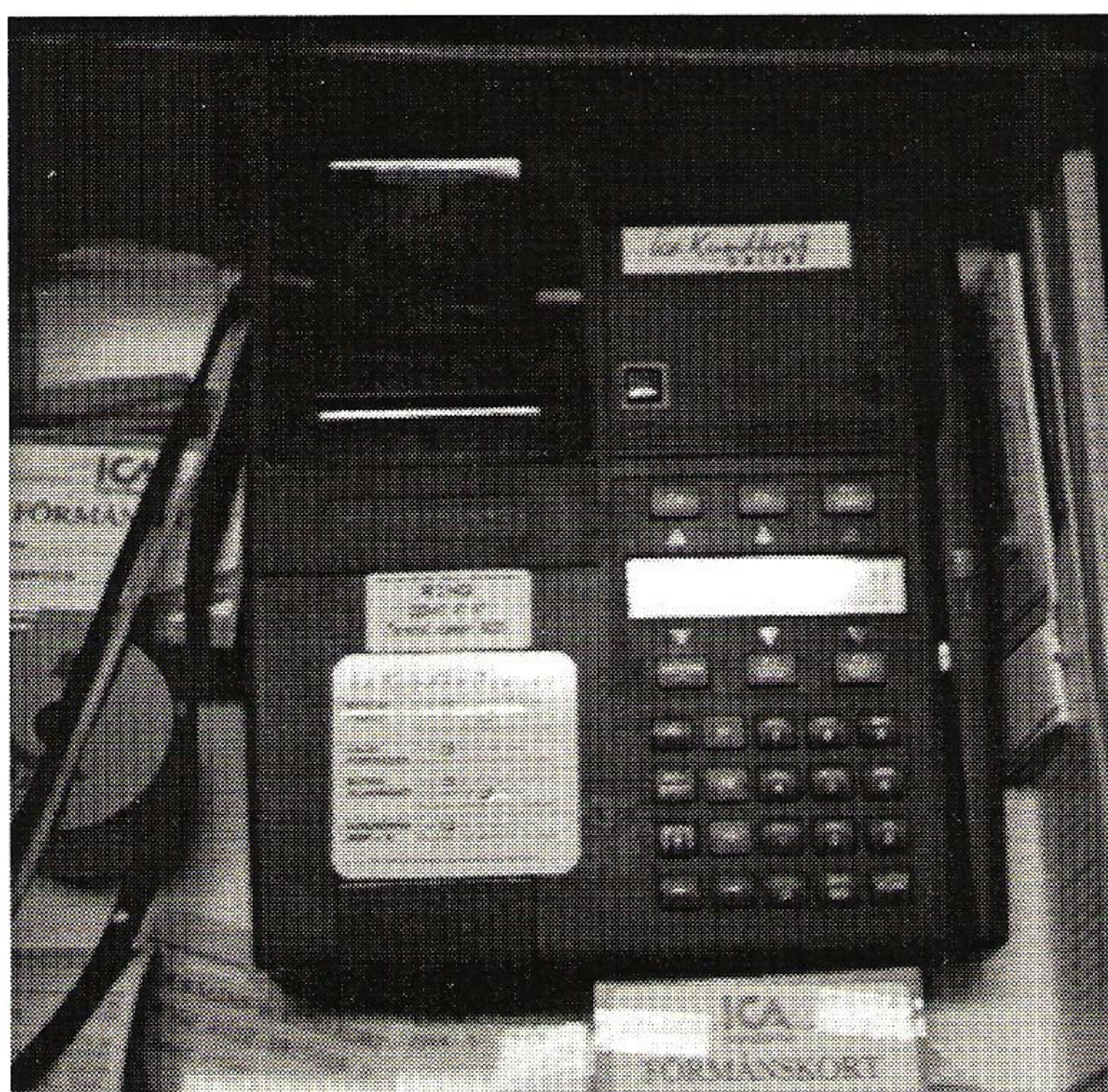
Skyddad av	
Datum	kl Sign.

91.12

I mitten på 60-talet började bankerna rekommendera sina kunder att använda checkar när de handlade, men i början på 90-talet skulle det vara kontokort i stället och nu - år 2001 - är checkarna nästan helt borta.

Kortdragare 1993–1995.

Vi började hyra kortterminal 1995 efter att i två år ha haft en liten s.k. kortdragare. När man dragit kortet talar terminalen om ifall kunden har eller inte har pengar på sitt konto. Om pengar finns, vilket det oftast gör, drar terminalen den inknappade summan från kundens konto. Alla kan också ta ut 300 kr kontant med sitt kort. Från 1 december 1999 får ICA-kortskunderna 1 % bonus på det de handlar. Det sköter terminalen om själv och kunden får en bonuscheck med posten och vi får en räkning på detta varje månad. I oktober 2001 började ICA med bank men vi har ännu inte gått med.

När vi kom hit fanns det bara ett litet kyl som stod efter disken med glas framåt och två dörrar på insidan. Ungefär 1957 köpte vi den första frysboxen som fick stå på lagret. Det var nog i första hand glass vi hade i den till att börja med. Det har genom åren och olika tillbyggen blivit många byten av både kyl och frys. Speciellt kylrummet 1979 med bryggan utanför gjorde att mjölk m.m. blev mera lättarbetat. I dag har vi förutom kylrummet två kyl och sju frys. En stilla fundering: Hur klarade man att förvara varorna förr egentligen. En enkel förklaring: Det fanns nästan inte några frysvaror och inte sålde vi någon mjölk, yoghurt, juice, risgröt, ärtsoppa, sallader, ostkaka m.m. så visst räckte ett kyl på den tiden.

Page 10

[illegible]

Från våren 1999 har vi on-line. Man stoppar in lotten i apparaten som då visar vinstsumman och sedan kan lotten slängas. I dag finns bara fyra sorters lotter: Penninglotten har funnits sedan 1897 och kostar i dag 50 kr, Trisslotten var den första skraplotten, den kom 1986 och kostar 25 kr, Skrap Bingo kom 1994 och kostar 30 kr, Tian från 1996 kostar naturligtvis 10 kr. Vi har haft en riktig högvinst på 100.000 kr på Triss men också 10.000 och 5.000 kr.

Bingolotter har vi sålt för Hedekas IF sedan 1993. De senaste åren har de kostat 30 kr. Men sista lördagen i oktober 2001 höjdes de till 40 kr.

Handelsresande var under de första tjugo åren ständigt återkommande besökare i affären. De hade sina stora resväskor där de förvarade sina varor. En av varje sort som vi fick beställa av och de levererades 1-2 veckor senare. Det var försäljare för tyger, underkläder, strumpor och s.k. kortvaror (resår, nålar, tråd m.m.). Andra hade järnvaror eller leksaker eller porslin och julpynt och så var det en för pappersvaror och en för Gevalia och en för Löfbergs kaffe. Till jul var det tomtar på kaffepaketerna med hela bönor. De som blev kvar kunde vara knepiga att få sålda efter jul. Det malda vakuumförpackade kaffet började vi sälja i början av 60-talet. Kokmalet i ½ kg och 1 kg burkar. I slutet av 60-talet fanns vakuumförpackat kokmalet och bryggmalet i paket.

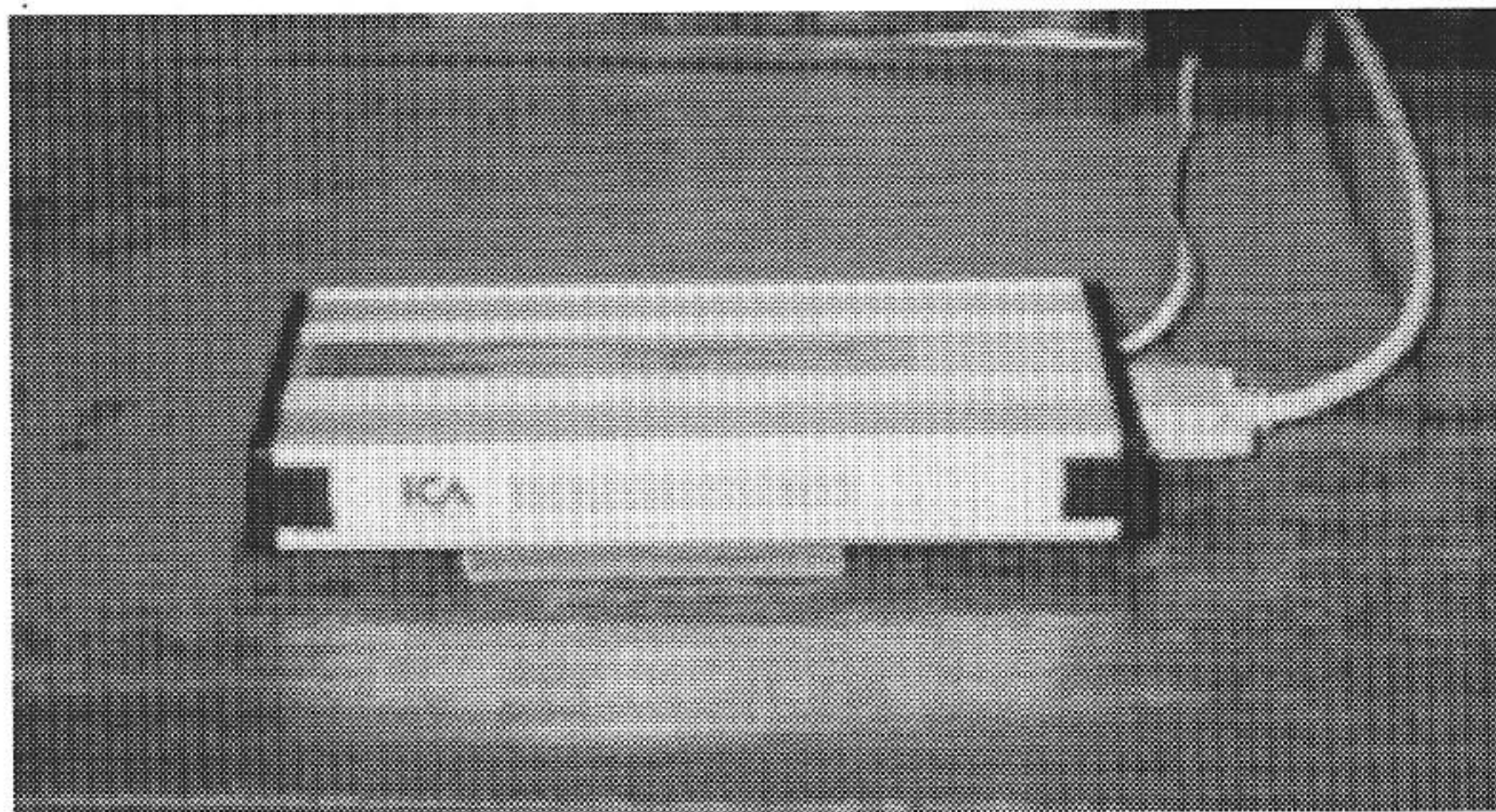
Sedan kom vissa resande med husvagnar och små bussar. De kunde ju få med så mycket mer att visa då av bl.a. porslin och leksaker m.m. Därefter kom en tid som vi fick åka till stan där de hade sina uppackningar ett par gånger om året.

Fram till 2000 kom försäljarna för godis men nu har de flesta slutat och ringer i stället. Nu köper vi ju de flesta varor genom centrallagret i Kungälv och där har det ju förändrats mycket. De första åren fick vi beställa per telefon. Sedan fick vi varje vecka skicka in en liten katalog där vi bockat för det vi ville beställa. När sedan varorna kom bar chauffören in kartongerna på lagret.

Efter några "katalogår" fick varje vara ett sju-siffrigt nummer och vi fick skicka in en lista med välskrivna nummer för de skulle avläsas med optisk läsning. Sedan 1991 programmerar vi in varans nummer på nedanstående lilla handterminal och kopplar den senast ett och ett halvt dygn före leverans till en liten orderterminal som kopplas till telefonen och på en halv minut överförs beställningen till Kungälv. Sedan levereras varorna i containrar ute på lastbryggan.

handterminal

on-line orderterminal

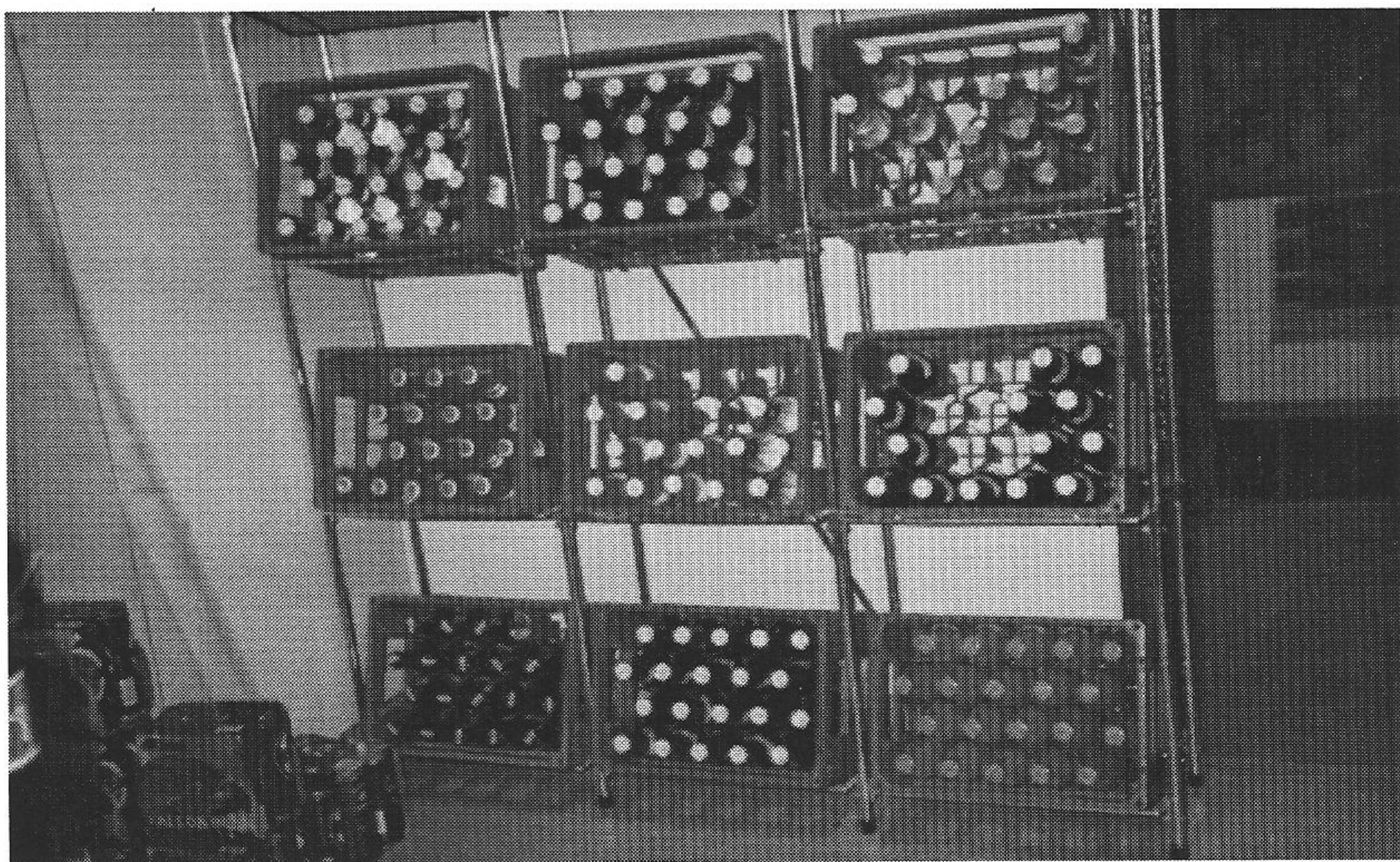
Till exempel WC-papper och köksrullar hade just börjat att säljas 1954. Bara en och en rulle av Edets papper. I dag finns nästan hur många sorter som helst i 2-pack, 4-pack och 8-pack.

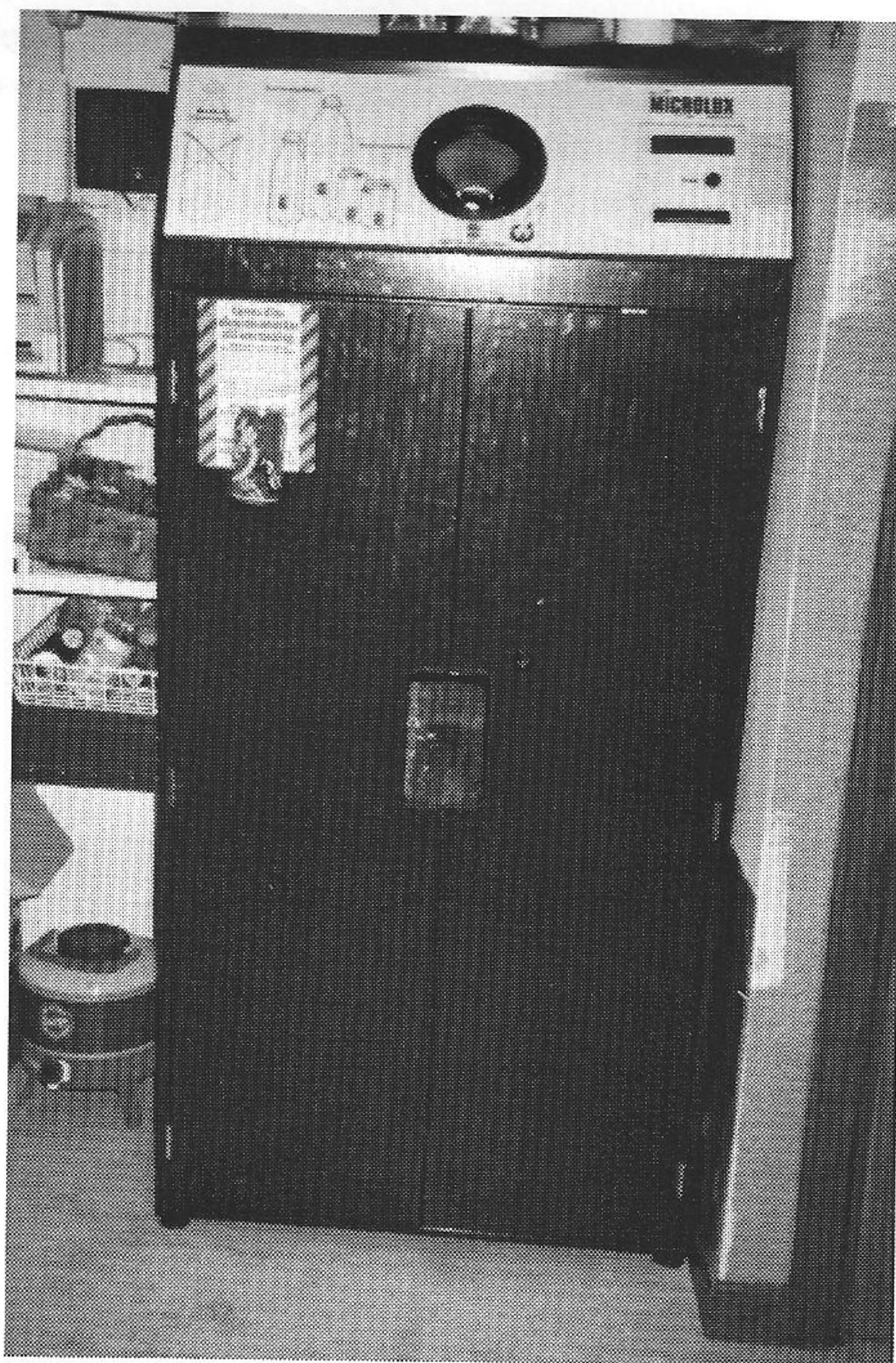
Brödet var inte i plastpåsar utan kom från Blomqvist i stora trälådor med lock. Skorpor köpte vi i lös vikt i tomma 50-kilossäcker efter strösocker. 3:20 per kilo kostade dessa jättegoda långskorporna.

Mjök och grädde började vi sälja i slutet på 60-talet. De flesta häromkring hade ju kor. I början var det glasflaskor med pant men sedan många år tillbaka är det nu 1- och 2-liters pappförpackningar. Fram till 1993 fick vi mjök från Dingle mejeri men nu kommer den från Göteborg. På 80-talet var det 9 x 2 liter i tunga järnbackar och nu är det 8 x 2 liter i lätta plastbackar.

Även drickabacken är nu av plast, i dag med 20 x 33 cl i varje i stället för tidigare 25 i varje. På 60-talet var de av trä och ganska tunga. 1½-litersflaskorna har blivit vanliga först på senare år. Flaskorna är numera av plast och står 8 i en plastback. Tidigare var de av glas, 6 st per back. Drickkylet köpte vi 1970.

Burk- och flaskautomat köpte vi 1 januari 1999. En dyr apparat men enda chansen att kunna fortsätta att ta emot 50-öres burkar och 1-, 2-kronors flaskor. Små glasflaskor för 60 öre och 1½-liters flaskor för 4 kronor hanterar vi fortfarande för hand.

1970 var panten för en 33-cl glasflaska 15 öre.

Vi säljer mycket i dag som inte fanns förr, t.ex. hund- och kattmat, chips, yoghurt, juice, färdig mat från kyl- och frysdiskarna, tejp, papperstallrikar och -muggar, plastpåsar och många andra plastvaror.

Förr hade alltid kunderna med sig sin handlarväska att ta sina varor i. Under många år har det varit plastkassar men på senare tid har många börjat lära sig att ta med tygkasse eller väska.

Fax köpte vi 1998.

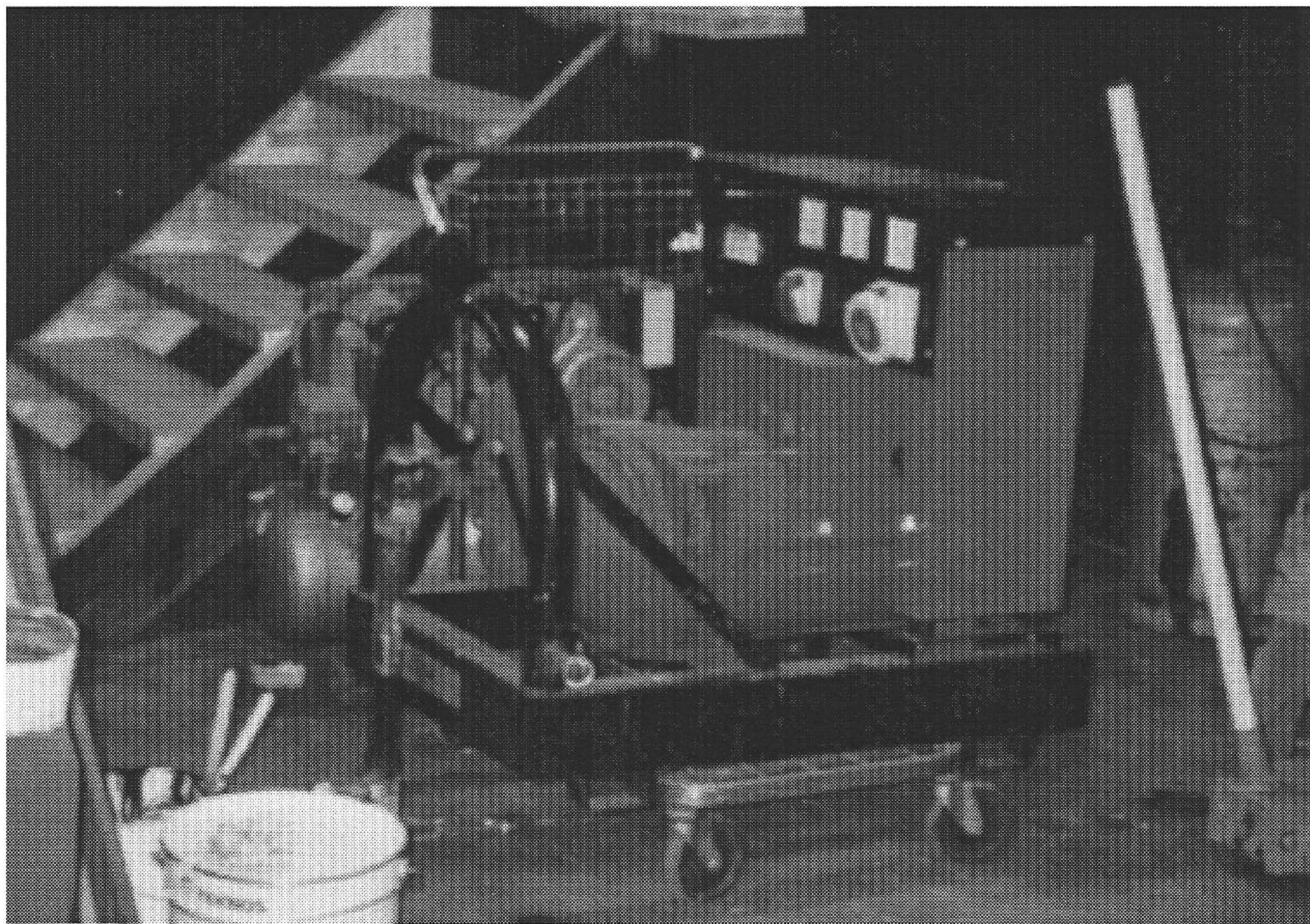
I början på 50-talet började Konsumbussen köra ut varor på landsbygden vilket gjorde att många fasta affärer fick lägga ner och ibland slutade då bussen också att köra. Här uppigenom gick den under namnet "Harekranken".

Här drar Anders den sista bussen till bilskroten på Kinkhem 1976. Men häromkring hade den slutat några år tidigare.

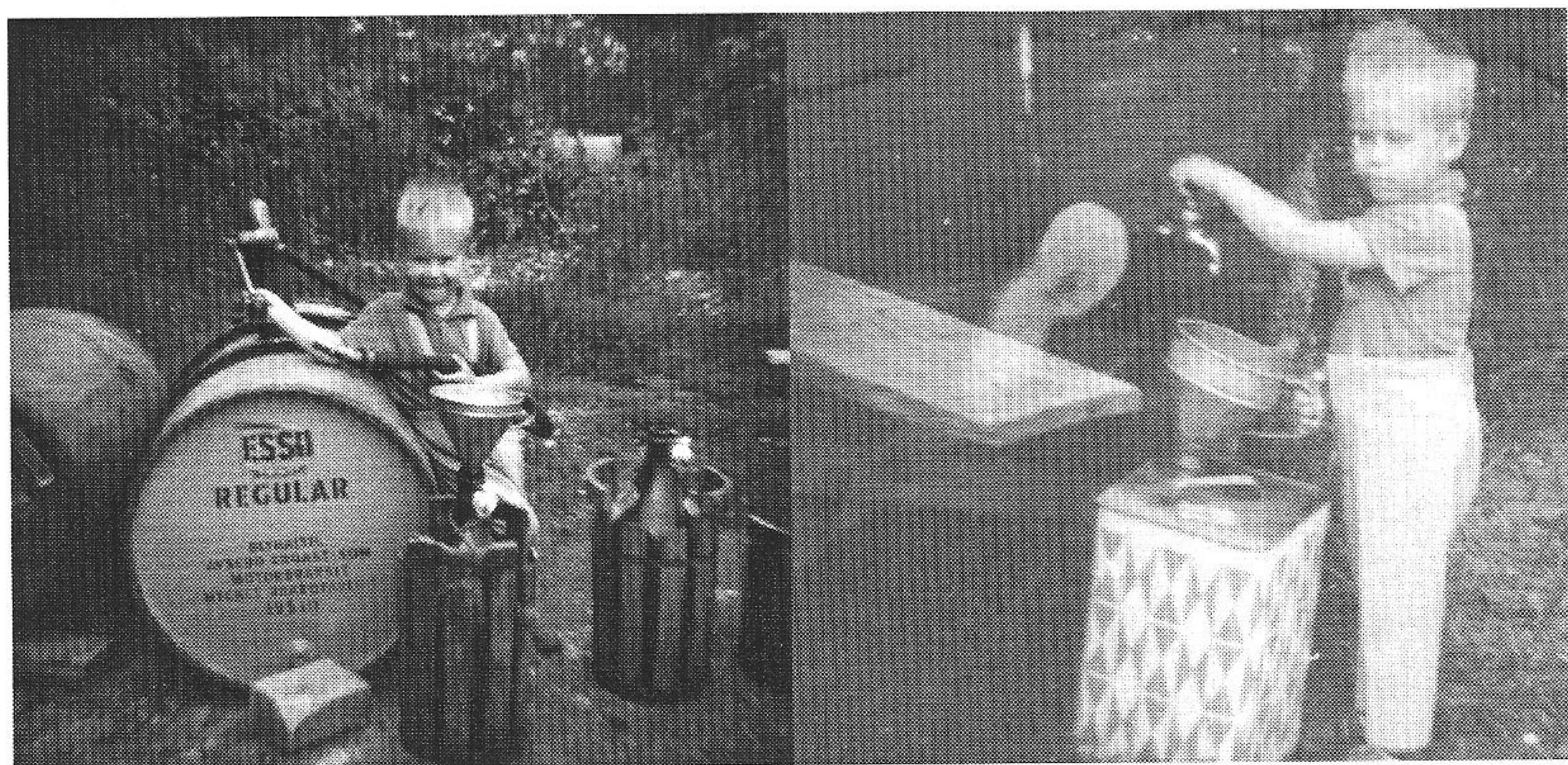
1958 köpte pappa bil och på påskafton körde vi för första gången ut varor till pensionärer som inte kunde komma till affären. Då var det inte så många över 50 år som hade körkort och bil. Denna service har vi fortfarande kvar varje fredag för dem som är intresserade av att utnyttja detta. I 32 år körde vi även på tisdagar. 1997 började vi också skicka varor med posten till Sanne där affären stängt under våren.

I magasinet hade vi ju också hösalt, benmjöl och olika foder att sälja. Det var foder för kycklingar och höns, kofoder och linfrömjöl i 50-kilossäckar. Även säckar med havre och råg och snäckskal för hönsen. Melass (nästan som sirap) hade vi också på stora 200-kilosfat och kunderna hade med sig dunkar och köpte i lös vikt. Vilket söleri. Sedan kom den i gröna plastdunkar som vägde 30-40 kg. De var det pant på som vi tog i retur. Vi tog de första åren också upp beställningar på gödselsäckar och på hö och halm samt även på kol, koks och briketter. Vi sålde också hässjetråd, isolatorer och handtag, taggtråd, skördegarn, liar, orv av trä och järn, liestickor (löstickor), bryne, högafflar med trä- och järnskaft, hörivor av trä och sedan med metallhuvud, yxor, sågar, sågblad, sågkilar, barkspadar, remlås och remvax.

Hästskor, söm och brodd, bottnar till tofflor, zinkhinkar och -baljor, lampglas och -vekar, färg m.m. men det är sådant vi inte säljer längre. Foder säljs ju mest i stora kvantiteter och inte i små säckar. Verktyg för höskörden är ju borta och även skor för arbetshästar och tofflor lagas inte i dag med nya bottnar och hinkar och baljor säljer vi bara i plast.

Elaggregat att koppla till traktorn köpte vi 1994. När strömmen är borta i många timmar är detta ett mycket bra alternativ.

Vi sålde bensen och blandning för mopeder och motorsågar fram till 1974 då det blev ransonering. Här hjälper Morgan till att pumpa upp i 10-litersflaskor från bensinfat som rymde 195 liter. Vi sålde också tre sorters fotogen. Lysfotogen och varnolen fick vi också på 195-litersfat. Sedan sålde vi motorfotogen men då från 3000-literstank med pump och räkneverk som vi fick låna från Esso.

Från 1954 till mitten på 60-talet fick vi handla direkt från charkbilen. Då hette det VSS, i dag Scan. Inget var då paketerat och jag undrar hur det var med kylan. När de plockat ihop varorna vägde de inne på vår våg, räknade ut och tog betalt. Sedan kom några år som vi fick beställa per telefon och bilen kom med färdigpackade lådor. Betala på räkning.

För 12-15 år sedan började de igen köra med bil som vi kunde köpa direkt av men nu var allt paketerat och märkt med förpackningsdag och bäst-före-datum. De senaste 7-8 åren skrev de följesedel på dator i bilen och räkning kom senare på posten. I november 1999 slutade även denna bil och nu får vi även Scanvarorna med ICA-bilen.

Luftkonditioneringsaggregatet som syns på väggen köpte vi 1971.

1958 kom frukten också med egen bil och skulle ha kontant betalning. Då kom också margarin, kaffe, knäckebröd, glass, pappersvaror, järnvaror och t.o.m. jäst med egna bilar.

I dag levereras de flesta varor genom ICA och bilen kommer tisdag och fredag från Kungälv. För kanske 30 år sedan fick vi ICA varor från lager i Uddevalla.

Nu är det bara dricka, bröd, mjölk och ägg som kommer med egna bilar.

Dricka får vi från Coca-cola, Falkon och Pripps. De två sista har gått samman (2001) och heter nu Carlsberg Sverige.

Almanackor har vi sparat och hängt upp. Den första lämnade vi till julen 1961 och är då för 1962. 1954-60 hade vi haft almanackor med små blad att riva bort ett för varje dag, uppsatt på en fin papp. När jag började skulle jag väl försöka vara lite modernare men de äldre kunderna tyckte allt att de gamla almanackorna var bättre.

Här är en gammal persilskylt av plåt. Vi har inte haft den uppsatt här men i de flesta lanthandlar fanns många olika, både inne och ute på väggen. När jag var liten hade pappa gjort bord och bänkar till höger om snickarboden av sådana här skyltar med fyra träben under.

Pilsner, lager, vichyvatten och sockerdricka från Utsiktens bryggeri i Uddevalla. Tänk så mycket olika kartonger genom åren som hade varit roligt att ha kvar i dag.

Vivian och Karl-Petter i Söbbhult. Pappa i dörren. 1955.

Mycket har förändrats sedan 1954. Då kom de flesta kunder med häst och kärra eller cykel eller så gick de. På vintern var det häst och släde, skidor eller spark. Utanför affären där staketet är nu fanns en lång järnstång som vilade på två stenstolpar. På stången fanns tre järnringar, en i mitten och en i varje ände, till att binda hästarna i. Pappa gjorde en extra ring på väggen till garaget för alla hästar kom inte så bra överens att stå så nära varandra och ibland kom mer än tre hästskjutsar på en gång.

I dag kommer de flesta kunder med bil men visst kommer de också till fots eller med moped, traktor eller med cykel.

Gabriella och Johanna i augusti 2000

Ann-Christin och Johanna serverar

1986 började vi med Lanhandelns dag som vi firar med att bjuda våra kunder på kaffe och tårta och lite andra smakprov och så glass till barnen. Vi har haft det varje år med några få undantag.

Carina

Glenn Lina Rose-Marie Caroline Kjell Anders Ove Gustav

Thord, Berit, Bengt och Morgan 1993.

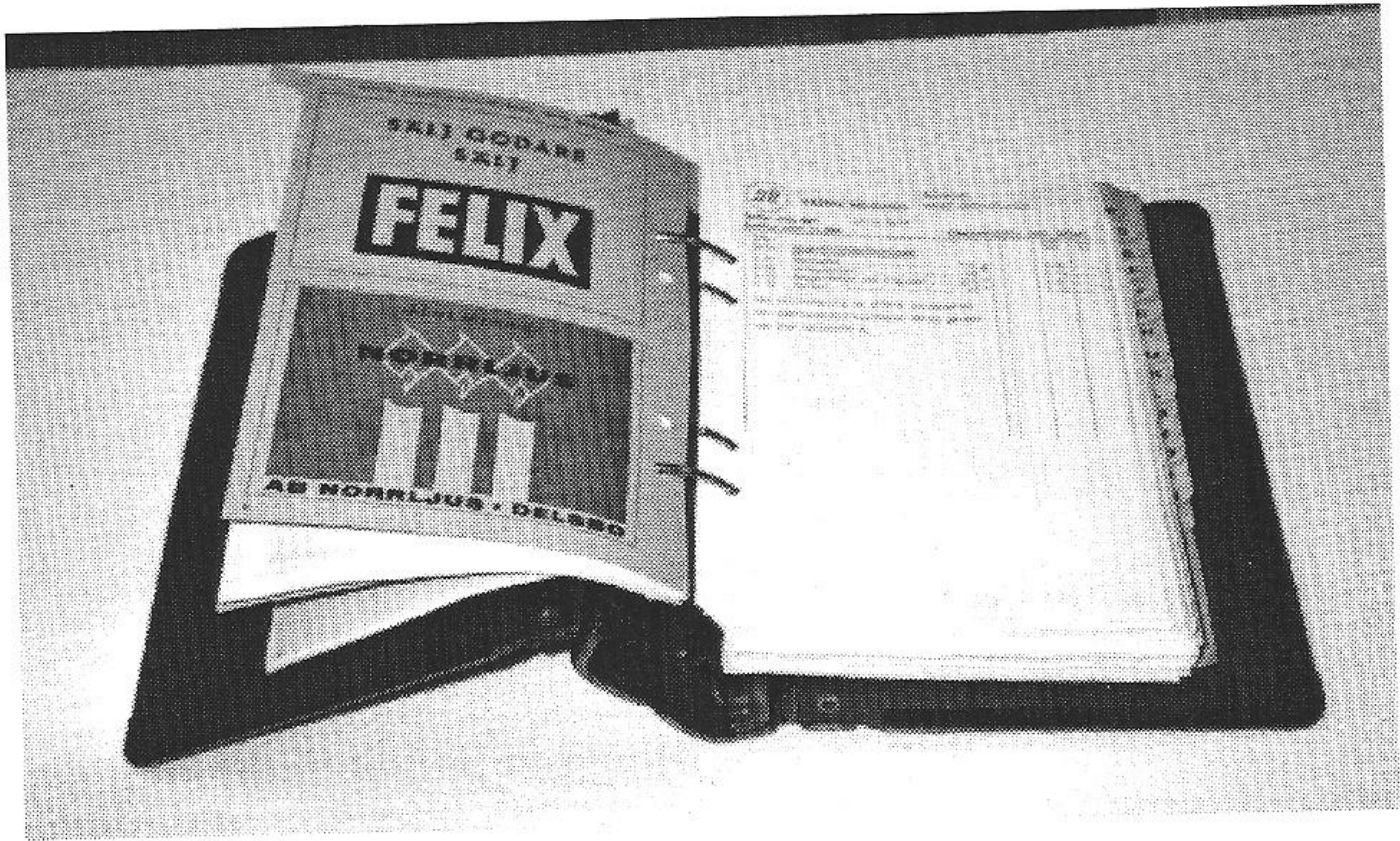
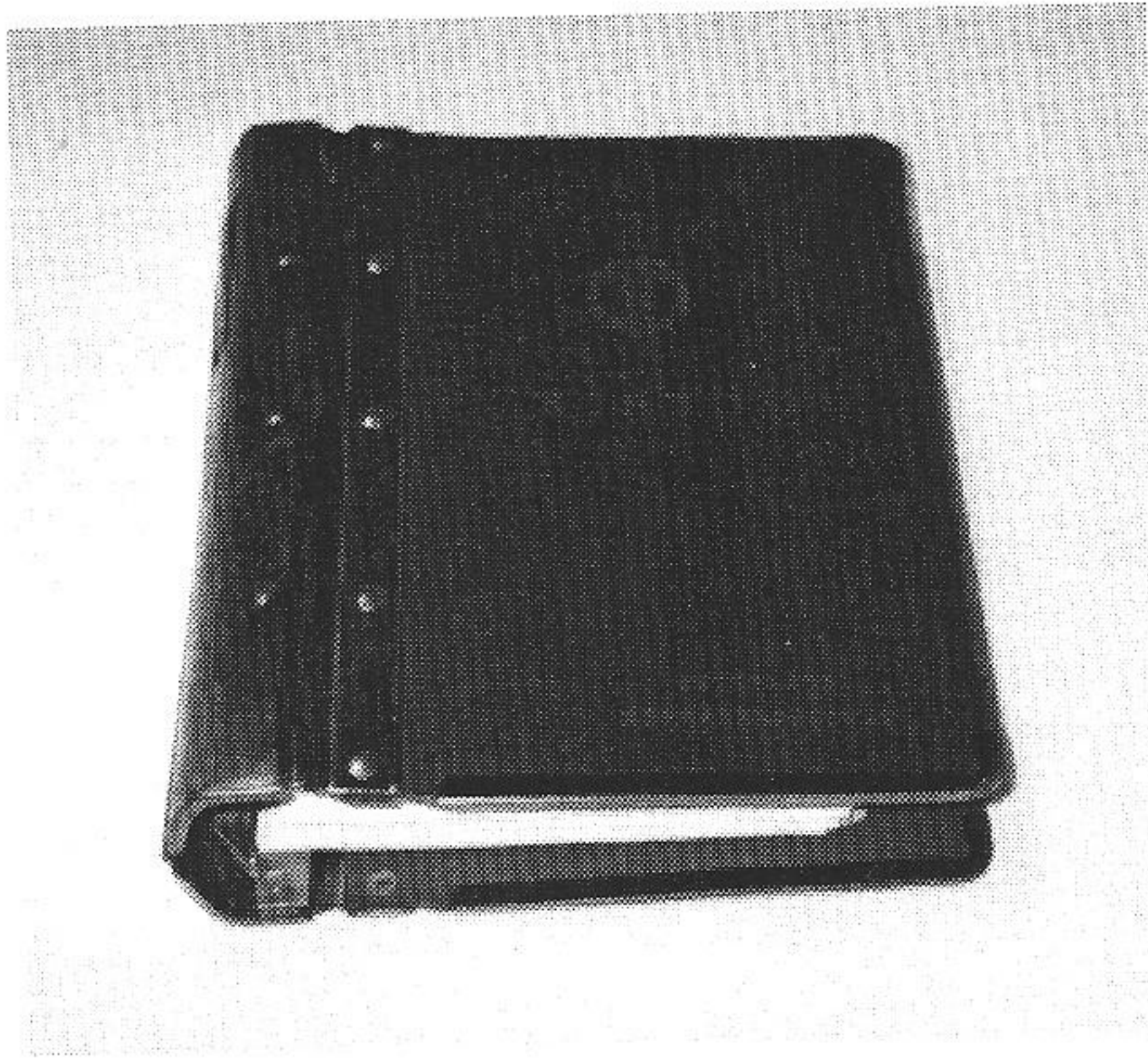
De senaste tio åren har Röda Korset haft loppmarknad på Lanthandelns dag och fått mycket fina resultat.

	1930	1943	1960	1973	1994	2000
½ kg kaffe	1.25	1.50	5.50	7.60	45.00	29.50
1 kg bitsocker	-.44	-.69	1.65	2.40		15.50
1 kg strösocker	-.39	-.63	1.55	2.05	7.25	9.95
1 kg vetemjöl	-.38	-.50	1.10	2.03	7.25	5.25
1 kg salt	-.16	-.24	-.68	-.95		7.50
½ kg smör		2.15	3.75	5.30		22.90
½ kg lantsmör			2.15			
½ kg margarin			1.90	2.90	12.00	12.00
½ hg jäst	-.07	-.09	-.16	-.36	-.90	1.00
¼ kg mesost	-.25		-.96	2.20		25.50
½ kg potatismjöl	-.23		1.10	2.74		9.20
½ kg gula ärter			2.30	1.40		6.90
1 l mjölk	-.15		-.76	1.60		6.50
1 l filmjölk			-.79	1.78		7.60
1 kg ost			7.20	15.00		55.- / 85.-
1 kg ägg			3.20	6.20	19.50	21.50
1 kg färs	1.60	3.10	7.80	15.10		39.00
1 kg högre			7.20			64.00
1 burk gröna ärter			1.00	1.30		5.90
2 hg sötmandel			2.40	3.30		8.90
1 påse blandad frukt	-.28		1.30	2.24		12.90
1 påse kryddor	-.10	-.18	-.25	4.00		6.70 / 8.70
½ l glass			1.50	2.70		11.80
1 kola			-.05	-.10		-.50
1 flaska sötdricka		-.30	-.46	-.86		3.40
1 flaska öl klass 1			-.49	-.78		3.40
1 flaska porter			-.70	1.25		7.00
pant			-.10	-.25		-.60
5 l svagdricka			3.00	6.55		
10 l svagdricka		2.00				
1 barkis			-.79	2.15		7.30
1 limpa			-.80 / 1.23	3.20		9.15 / 19.-
1 slät bulle			-.15	-.55		1.40
1 sockrad bulle			-.19	-.62		1.69
1 wienerbröd			-.22	-.72		4.95
¼ kg knäckebröd			-.61	1.46		10.00
1 påse grönsaksfrö			-.30			7.00
1 pkt tändstickor			-.53	-.80		9.90
1 pkt tvättpulver			2.55	12.00		41.80
1 pkt häftstift			-.27	1.05		12.70
1 trådrulle			-.60	2.10		16.70
1 veckotidning			-.80	1.35		20.00
1 köksrulle			-.68	1.20		6.90
1 WC-pappersrulle			-.55	-.98		4.00
1 rulle hyllpapper			1.30	2.15		24.40
½ hg snus			-.90	5.90		19.90
1 l bensin			-.80	1.04		10.00
1 ask figaro		-.15		-.80		9.00
1 lux tvål	-.20		-.85	1.40		8.00

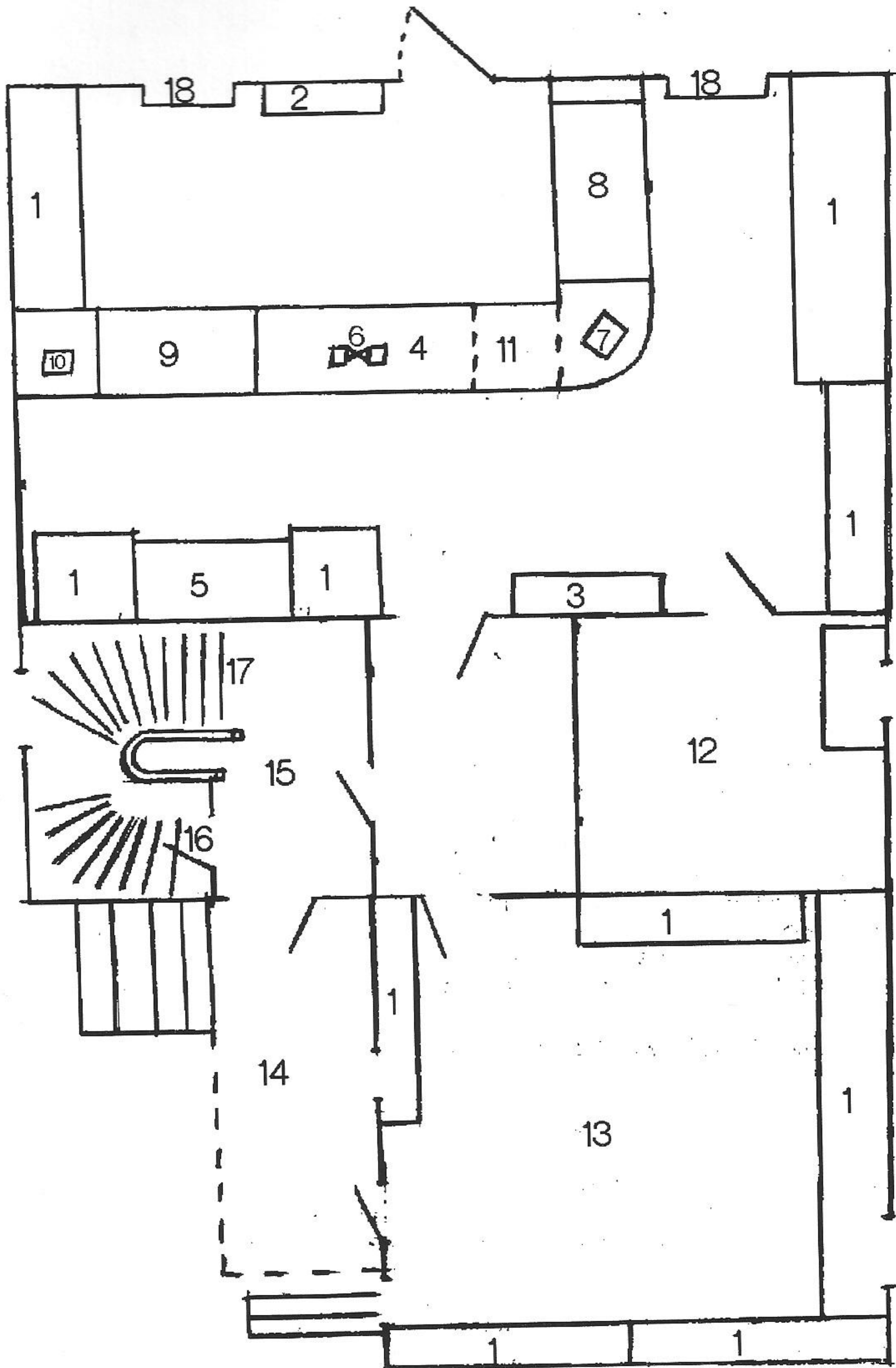
T.ex. mjölk, ost, smör, margarin, ägg, bröd, WC-papper och köksrullar såldes inte på 1930-1943. Kunderna var ju nästan alla bönder och hade då kor, höns, mjöl och Åhlén & Holms katalog. De som inte hade mjölk köpte av dem som hade. Då kärnade de smör och ystade ost. Men på 40-talet kunde de beställa smör och ost från mejeriet som de fick när mjölkflskorna kom i retur.

Omsättningsskatten började antagligen 1959 och skulle bara bli ett kort tag, men så blev ju inte fallet. I stället har den hoppat upp och ner många, många gånger under åren och orsakat mycket extra jobb i affärerna.

1959	4,2 %	1992	mat 18 %	övrigt 25 %
1960	6,0 %	1996	mat 12 %	övrigt 25 %
1965	9,1 %	2000	mat 12 %	övrigt 25 %
1971	12,65 %			
1980	25,00 %			
1983	23,46 %			

Prisbok från Bohusläns köpmannaförbund. Den är från affärens början.
Det sista prisbladet är från 1973.

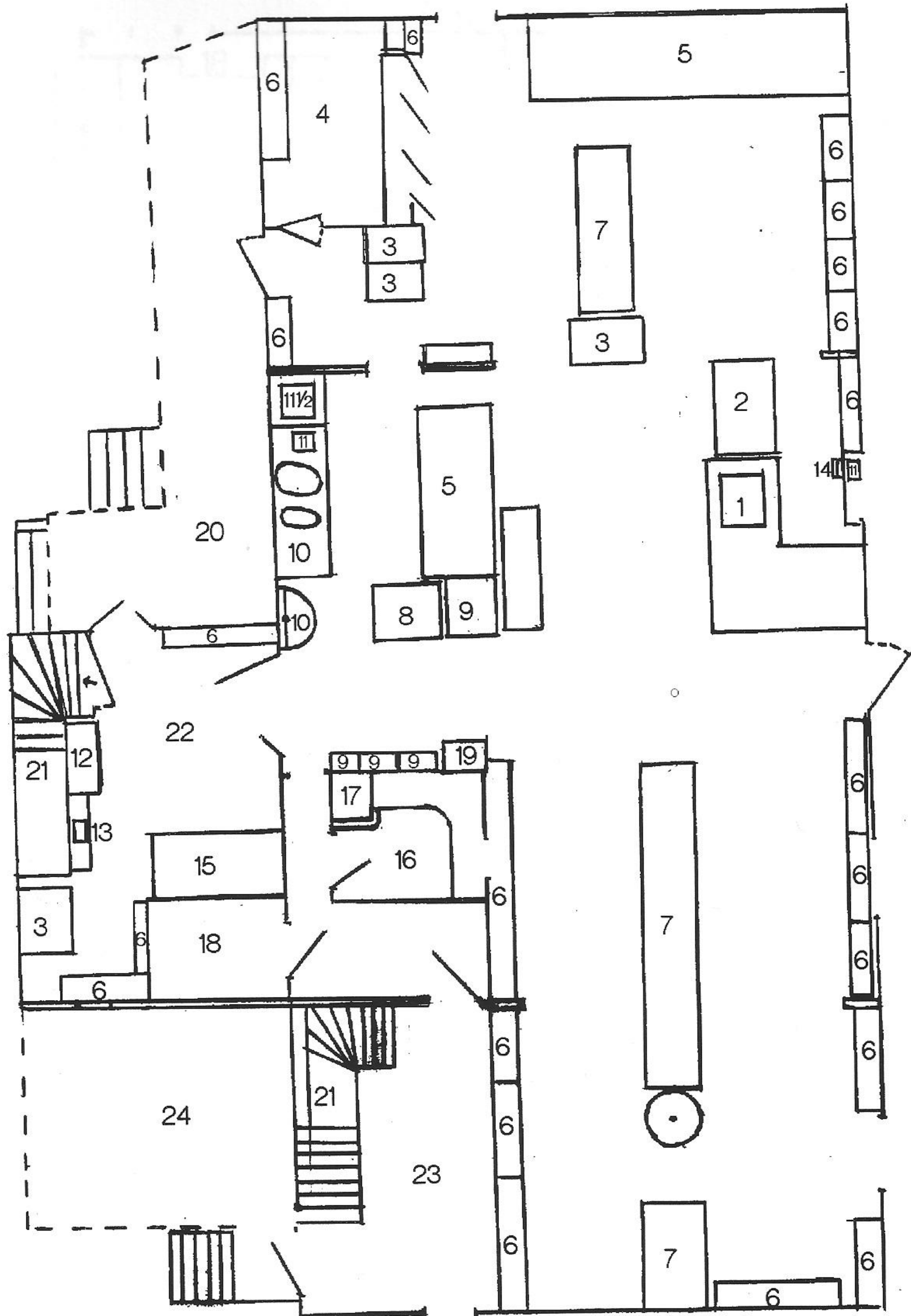

Affären 1936-1958

1. Hyllor
2. Porslinsskåp
3. "Medicinskåp"
4. Affärsdisk
5. Lådhurts (finns kvar)
6. Våg

7. Kassaapparat
8. Glasdisk
9. Kylskåp
10. Skärmaskin
11. Lucka i disken
12. Kontor

13. Lager
14. Lastbrygga
15. Hall
16. Trappa till källaren
17. Trappa till övervåningen
18. Skyltfönster

Affären efter 1979

1. Kassaapparat	7. Hyllsektioner	13. Fax	19. Brandmur
2. Godisskåp	8. Drickkyl	14. Lotterminal	20. Lastbrygga
3. Frys	9. Drickställ	15. Gammal låddisk	21. Trappor
4. Kylrum	10. Diskbänk och tvättställ	16. Kontor	22. Lager
5. Kyl	11. Våg 11½. Skärmaskin	17. Kassaskåp	23. Hall
6. Hyllor	12. Burkautomat	18. WC	24. Altan